

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k Návrhu zákona o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí)
Č. J.	41/2022
DATUM ZPRACOVÁNÍ	9. května 2022
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Šebesta
TELEFON	225 279 201
E-MAIL	jsebesta@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) nesouhlasí s podobou zákona, upozorňuje na chybějící věcný záměr, nejednoznačný vztah jednotného environmentálního stanoviska a EIA, potřebu zpřesňující se dokumentace a nesouhlasí s prodlužováním lhůt pro rozhodování a rušením fikce souhlasu a dalšími úpravami. Závažné je také například zkrácení platnosti některých stanovisek.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K legislativnímu procesu

Návrh zákona o JEP je zpracován v rozporu se čl. 3 legislativních pravidel vlády, které předpokládají, že pro nové zákony bude zpracován věcný záměr zákona. Vzhledem k tomu, že jde o nový zákon, pak měl být zákon o JEP uveden v legislativním plánu prací na rok 2022 a mělo být zpracováno věcné znění záměru. Že neproběhl tento zásadní koncepční krok, se negativně promítá rovněž v kvalitě předkládaného záměru. Požadujeme zpracovat zákon o JEP standardním legislativním postupem.

Tato připomínka je zásadní.

2. K samostatnému posouzení vlivů na životní prostředí (EIA)

Návrh neumožňuje provést samostatně posouzení vlivů na životní prostředí (EIA) a následně požádat o vydání JES. Stírá se tedy v této oblasti posuzování otázek ŽP hranice mezi procesem EIA (a jeho současným výstupem v podobě závazného stanoviska) a navazujícími povolovacími procesy, přičemž ale v navržených zněních legislativních předpisů dochází k rozporům a možným nejasným výkladům, jaké podklady je potřeba zpracovat (viz níže), jaké jsou vůbec možnosti jejich zpracování, časových sousledností (délka vlastního procesu EIA vs. vydání složkových vyjádření + možné změny parametrů záměru (v rámci obálky EIA)), využitelnosti, předepsaných náležitostí, platností (viz níže) atd. Jedná se o zásadní zvýšení složitosti procesu s možností mnoha komplikací.

Z tohoto důvodu navrhuje do zákona upravit možnost oddělení procesu posuzování vlivu na ŽP od procesu získání JEP, a to dle rozhodnutí žadatele, přičemž v případě oddělení procesů bude závazné stanovisko posuzování vlivů na ŽP závazným také pro JEP, tzn., že tato závazná stanoviska nemohou být v rozporu, ledaže došlo k zásadní změně okolností.

Rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru je rozhodnutím o využití území ve smyslu stavebního zákona, proces jeho stanovení a náležitosti žádosti jsou však upraveny předpisy na úseku horního práva. Je tedy nezbytné najisto postavit, že pro stanovení, změnu, zrušení dobývacího prostoru se úprava obsažená ve stavebním zákoně nepoužije. Navrhovaná úprava tedy i najisto postaví skutečnost, že stanovení dobývacího prostoru (s výjimkou případů, kdy jsou tyto záměry posuzovány v procesu EIA) nepodléhají JEP.

Tato připomínka je zásadní.

3. K „zezávaznění“

JEP mění všechna vyjádření a stanoviska na závazná stanoviska, čímž do zákona zavádí ve všech případech „stanovisek“ v oblasti zákonů na ochrany životního prostředí jejich závaznost pro výrokovou část rozhodnutí bez možnosti jejich vypořádání v rámci následného správního řízení.

Tato připomínka je zásadní.

4. K problematice jaderných zařízení

Při posuzování předloženého materiálu z hlediska výstavby nového jaderného zdroje jsou významné nejasnosti zejména v souvislosti s významným institutem rámcového povolení. Předpokladem přínosu rámcového povolení je mj. také fakt, že se zahájí povolovací proces výstavby v době, kdy v případě rozsáhlých záměrů ještě není znám dodavatel stavby a dokumentace je zpracována „obálkovou metodou“. Rámcovým povolením se v souladu s § 222 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb. pouze vymezí stavební pozemek a v jeho rámci stanoví skladba, druh a účel staveb a rámcové podmínky pro jejich umístění v maximálních nebo minimálních prostorových parametrech, zejména vnější půdorysné a výškové ohraničení, odstupové vzdálenosti staveb od hranic pozemků a sousedních staveb a napojení na dopravní a technickou infrastrukturu a limitní hodnoty pro vstupy a výstupy. Velká část obsahu dokumentace bude známa či upřesněna až po výběru dodavatele a zpracování dokumentace podle jeho nabídky. Řada konkrétních vstupů předepsaných jako podklad pro jednotné environmentální povolení nebude v době vydání rámcového povolení známa, případně nebude možné garantovat jejich finální podobu. Vzniklá situace by byla neřešitelná, případně by šla k odložení řešení problému až do fáze dokumentace pro povolení stavby, což by však znamenalo potřebu změnit JES, jakýkoliv potenciální přínos JES by tím byl eliminován.

Tato připomínka je zásadní.

5. K povolování dalších rozsáhlých a technologicky složitých záměrů

Obdobný způsobem je třeba chápat rovněž problematiku povolování jiných rozsáhlých a technologicky složitých záměrů (např. klasické elektrárny, zařízení k energetickému využívání odpadu), kdy mnohdy rovněž není možné spojovat JES s EIA. Pro zajištění zpracování dokumentace pro povolení záměru, by již bylo nezbytné mít vybraného dodavatele, který by však v rámci výběrového řízení (často dle zákona o zadávání veřejných zakázek) a následného zpracování dokumentace nebyl limitován žádnými environmentálními parametry vyplývajícími z procesu EIA, které jsou však zásadními limitními parametry pro projektovou přípravu i stanovení zejména technických požadavků obsažených v zadávací dokumentaci na technické řešení projektu a výběr dodavatele.

Upozorňujeme zejména na fakt, že žadatel předkládá žádost pro již připravený záměr. Nastavený princip je ideální v případě menších staveb nebo staveb, u nichž se předpokládá bezproblémové vydání dílčích vyjádření. V rámci investiční přípravy velkých stavebních akcí je charakteristické postupné zpřesňování studií v navazujících stupních dokumentace. Předchází se tak maření nákladů na nákladnější studie a průzkumy, které je žádoucí zpracovávat a předkládat až po ustálení technického řešení. Při podání žádosti o povolení stavby je nutné mít ZZŘ, tudíž dokumentace v předešlé fázi již musí být detailně zpracována včetně oznámení. Na základě výše uvedeného by znamenalo, že záměr by musel být v rozsahu dokumentace pro DUR (možná i DSP), aby bylo možné ihned po zahájení dalšího stupně projektové přípravy zahájit zpracování dokumentace EIA. S tímto případným postupem souvisí reálné navýšení finančních prostředků na přípravu staveb, kdy již zpracované detailní studie a průzkumy mohou být následně nerelevantní z důvodu změny technického řešení. Pro vydání JES je požadovaný rozsah podkladů větší než v současné době, navíc s rizikem možné budoucí neprojednatelnosti např. z důvodu nesouhlasu samospráv.

Předkladatel si je výše uvedených skutečností zřejmě vědom, a tak apeluje na maximální využívání § 9. V praxi nicméně platí, že pokud žadatel nemá dostatečné podklady, nelze předběžné vyjádření ze strany dotčených orgánů vydat, případně je vydáno pouze v obecné rovině. Výše uvedená rizika tedy institut předběžné konsultace neřeší.

Tím vzniká riziko v případě nedostatečných podkladů žádosti, kdy hrozí ze strany jednotlivých dotčených orgánů opakované přerušování řízení.

Tato připomínka je zásadní.

6. K terminologii

Dále upozorňujeme na problém při využití terminologie použité v návrhu zákona o JEP a terminologie stavebního zákona. Mezi zásadní pojmy patří povolení záměru, navazující řízení, řízení o povolení záměru, projektová dokumentace. I zde se objevují pochybnosti o správném výkladu.

Tato připomínka je zásadní.

7. K navazujícím řízením a rámcovému povolení

Navazujícím řízením je podle zákona č. 100/2001 Sb., řízení o povolení záměru podle stavebního zákona. Otázkou je, co je řízením o povolení záměru podle stavebního zákona. Vzhledem k tomu, že projektovou dokumentací k provedení záměru se rozumí také dokumentace k rámcovému povolení, dalo by se soudit, že i řízení o rámcovém povolení je řízením o povolení záměru. Na druhou stranu zákon v § 221 odst. 3 stanoví, že *„rámcové povolení neumožňuje provedení záměru. Požadavky tohoto zákona související s provedením a provozem záměru se pro rámcové povolení nepoužijí. Provedení záměru se povolí povolením záměru, které lze vydat jen za podmínek a v souladu s rámcovým povolením stavebního úřadu.“* Z této citace plyne, že rámcové povolení není řízením o povolení záměru a není tedy navazujícím řízením podle zákona č. 100/2001 Sb.

Tato připomínka je zásadní.

8. K potřebné dokumentaci a jejímu rozsahu

Princip jednotného environmentálního povolení není možné provázat s rámcovým povolením podle stavebního zákona. Pokud je součástí žádosti o vydání JES s posouzením vlivů na životní prostředí vyžadována dokumentace pro povolení záměru, rozumí se tím jak dokumentace pro povolení stavby, tak dokumentace pro rámcové povolení, pak by bylo třeba předložit oba tyto dokumenty. To je ale v úplné kontradikci s tím, pro co bylo rámcové povolení do stavebního zákona zavedeno.

Tato připomínka je zásadní.

9. K prodloužení lhůt, zrušení fikce

Návrh JES oproti stávajícímu systému výrazně prodlužuje lhůty pro získání stanovisek, zrušuje fikci souhlasu a zákonné lhůty pro povolení stavby prodlužuje až na dvojnásobek, přičemž problém se může projevit až v samotném povolovacím řízení, kdy bude JES protichůdné s jinými stanovisky dotčených orgánů. Zatímco nový stavební zákon směřoval k tomu, tyto rozpory řešit v řízení, tak JES vydávaný jakožto závazné stanovisko znemožňuje stavebnímu úřadu výraznější odchýlení od JES a může vést k tomu, že nebude možné žádosti vyhovět, pokud se nezmění projektová dokumentace. Následně by to znamenalo nový proces vydání JES, přičemž ve vztahu k případně integrovanému procesu EIA s velmi nejasným způsobem zohlednění. Rovněž proces případného doplnění žádosti je natolik nepřehledný a komplikovaný, že může dojít k dalším nepředvídatelným prodloužení lhůt.

Zákon udává v několika případech správní lhůty v pracovních dnech. Uvádět lhůty v pracovních dnech považujeme z pohledu správního práva za nekoncepční a navrhuje v celém textu zákona slovní spojení pracovní dny nehradit pouze slovem dny.

Využití nástrojů k odstranění nečinnosti správního orgánu dle zákona č. 500/2004 Sb. není účinným ani efektivním. Je nutné zachovat fikci souhlasu.

Tato připomínka je zásadní.

10. K procesu EIA

Z těchto důvodů a na základě dalších níže uvedených konkrétních příkladů a námitek se proto jeví jako vhodnější a procesně přívětivější ponechat celý proces EIA, tj. včetně jeho etap od zpracování dokumentace EIA po získání výsledného závazného stanoviska, samostatně dle dosavadní úpravy, příp. následně uvažovat závazné stanovisko jako podklad pro následující JES, jež by bylo použito v rámci povolovacích procesů. Otázkou však zůstává, jaké podklady bude nutné předložit k řízení o rámcovém povolení z pohledu dotčených orgánů v působnosti složkových zákonů oblastí životního prostředí.

Tato připomínka je zásadní.

11. Ke koncentraci stanovisek

Povinnost koncentrovat do žádosti o JEP všechny náležitosti, které musí ze zákona obsahovat dílčí žádosti o „stanoviska“ dle jednotlivých složkových zákonů na úseku ochrany ŽP učiní žádost o JEP extrémně nepřehlednou a náročnou na zpracování, přičemž následný proces případného doplnění žádosti je

navrhován jako administrativně složitý a z pohledu prodlužování lhůt pro žadatele extrémně zatěžující a nevhodný.

Navrhujeme upravit a stanovit náležitosti žádosti o vydání JEP. Současně navrhujeme upravit/zjednodušit proces případného doplňování žádosti.

Tato připomínka je zásadní.

12.K rozporu s programovým prohlášením vlády

Vláda se ve svém programovém prohlášení zavázala ke snížení byrokratické zátěže, tvorbě kvalitní legislativy a zajištění rychlého stavebního řízení. Kvalita legislativy má být mimo jiné zajištěna důkladným zvážením každé nové regulace.

S ohledem na novou právní úpravu se domníváme, že byla upřednostněna rychlost zpracování návrhu na úkor kvality, zhodnocení jeho dopadů a zapojení odborné veřejnosti do diskuze o navrhovaném textu. Jak je uvedeno v úvodu textu, Těžební unie je podporovatelem myšlenky jednotného environmentálního povolení, to však způsobem, které povedou k naplnění cíle urychlení řízení, jeho zjednodušení pro žadatele a nastavení jasných pravidel procesu a dodržení zákonných lhůt.

Z výše uvedených důvodů navrhujeme pokračovat v dalších legislativních pracích na předloženém návrhu včetně jeho následného opětovného předložení do meziresortního připomínkového řízení.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY K ČÁSTI PRVNÍ – JEDNOTNÉ POVOLENÍ V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

13.K názvu zákona

Žádáme upravit název zákona, aby odpovídal účelu zákona.

Odůvodnění:

Požadujeme přehodnocení názvu zákonného předpisu, který uvádí, že se jedná o povolení záměru v oblasti životního prostředí. Povolování záměru je však v návrhu zákona řešeno podružně, jeho zásadní část je o podmínkách vydávání jednotného závazného stanoviska. Jediné povolování ze zákona o ochraně přírody a krajiny je naopak z dopadu návrhu zákona úplně vypuštěno. K povolení záměru dojde na základě JES až v následném nebo navazujícím řízení. Účelem zákona je získání JES. Odpovídající název by tedy byl „zákon o podmínkách vydávání jednotného závazného stanoviska“.

Tato připomínka je zásadní.

14.K § 1 odst. 1

Požadujeme doplnit, že bude na volbě stavebníka, zda ponechat celý proces EIA, tj. včetně jeho etap od zpracování dokumentace EIA po získání výsledného závazného stanoviska, samostatně dle dosavadní úpravy nebo spojit s JES.

Odůvodnění:

Ve smyslu obecných připomínek a dalších konkrétních připomínek požadujeme zachování minimálně této možnosti (minimálně u jaderných zařízení, elektráren a obdobných rozsáhlých a složitých technologických celků a jejich areálů) s tím, že budou v tomto smyslu upravena i další adekvátní ustanovení v zákoně o JEP nebo dalších předpisech. Tato možnost volby by ale měla platit pro jakékoliv stavby.

Tato připomínka je zásadní.

15.K § 1 odst. 1

V souladu se zněním odstavce doplnit do JES i společné rozhodnutí podle zákona o ochraně přírody a krajiny.

Odůvodnění:

Zákon upravuje postupy při povolování záměru pouze z hlediska vybraných hledisek ochrany životního prostředí. Například je z postupu vyčleněno společné povolení podle zákona o ochraně přírody a krajiny. Aby mohlo být formulováno ustanovení obecně tak, jak je navrženo, pak požadujeme i toto řízení do JES zahrnout, teprve pak lze bez dalšího konstatovat, že je řešen postup vydání JES „z hlediska ochrany životního prostředí“.

Tato připomínka je zásadní.

16.K § 1 odst. 1

Upřesnit, jak bude postupováno u záměrů, které nevyžadují povolení dle stavebního zákona nebo nevyžadují proces EIA.

Odůvodnění:

Existuje skupina záměru, pro něž není třeba získávat povolení stavby (drobné stavby dle SZ), zároveň nejsou záměrem, k němuž je třeba vydávat stanovisko EIA, ale mohou být předmětem vydání některých správních aktů dle zákonů zahrnutých do JES. Bude se v těchto případech postupovat jako dosud a budou získávána jednotlivé správní akty dle složkových předpisů? Matoucí je pak § 3 odst. 3, ze kterého vyplývá, že JES bude zřejmě vydáván i pro záměry nepodléhající povolování podle stavebního zákona.

Tato připomínka je zásadní.

17.K § 1 odst. 3

V rámci přípravy JES zpřesnit požadavky složkových zákonů, tak aby stavebník věděl, jaké správní akty má z hlediska ochrany životního prostředí získat.

Odůvodnění:

Na základě zkušeností z praxe, je pro stavebníky velmi těžké určit, jaké správní akty je třeba k jeho záměru získat. Bohužel se této skutečnosti zákon o JEP nikterak nevěnuje.

Ustanovení říká, že záměry, pro jejichž povolení je z oblasti ochrany životního prostředí vydáváno pouze jediné vyjádření, závazné stanovisko nebo rozhodnutí, nepodléhají vydání jednotného závazného stanoviska podle tohoto zákona (kromě EIA). Nicméně v důvodové zprávě je uveden jiný postup:

I u jednosložkových záměrů je však žádoucí, aby se žadatel obracel s žádostí o vydání potřebného správního aktu na příslušný správní orgán ve smyslu tohoto zákona. Ten ve vazbě na § 3 odst. 5 postoupí žádost správnímu orgánu příslušnému k vydání předmětného správního aktu a žadatele o tom vyrozumí. Tento postup je žádoucí proto, že správní orgán učiní úvahu, neopomněl-li žadatel nějaký další správní akt potřebný pro následné povolení předmětného záměru. Shledá-li, že ano, vyzve žadatele k doplnění žádosti, a následně zahájí proces vydávání jednotného stanoviska. Shledá-li, že se jedná o jednosložkový záměr, vyrozumí o tom žadatele, který tak bude mít jistotu, že žádný správní akt neopomněl. Odpovědnost za případné opomenutí, které by mohlo v průběhu následného řízení vést k průtahům, případně nemožnosti záměr povolit, se tak více přesouvá na správní orgány, které by s ohledem na svou povahu a odborné zázemí měly být schopny předloženou žádost komplexně posoudit.

Každý stavebník proto pro jistotu požádá o jednotné závazné stanovisko, neboť si nebude jistý, zda na jeho stavbu, která nepodléhá posuzování podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, ale potřebuje povolení podle stavebního zákona, se zákon vztahuje nebo nevztahuje (zda potřebuje více než jedno vyjádření, závazné stanovisko nebo rozhodnutí). Toto měla řešit integrace DO na stavebních úřadech, což je dalším argumentem pro závěr, že JES rozhodně nelze považovat za srovnatelnou náhradu rušení integrace DO.

Tato připomínka je zásadní.

18.K § 1 odst. 3

Žádáme ponechat na volbě stavebníka rovněž možnost získání samostatných správních aktů, zejména těch, které jsou nižší správní úrovně, než je závazné stanovisko (tedy vyjádření či stanovisek).

Odůvodnění:

Úpravou budou i ty instituty, které jsou nyní vydávány formou správního aktu nižší právní síly (vyjádření či stanoviska) nově nahrazeny závazným stanoviskem, tedy postupem a aktem vyšší právní síly. V těchto případech je situace oproti stávající složitější, nicméně návrh tuto skutečnost nijak nereflektuje, dokonce ruší i fikci souhlasného aktu, pokud není vydán ve lhůtě i u těch správních aktů, u kterých v novém stavebním zákoně není stanovena výjimka.

Tato připomínka je zásadní.

19.K § 2 písm. e)

Požadujeme doplnit předmětné ustanovení o výčet konkrétních následných řízení, a to s vpuštěním rámcového povolení.

Odůvodnění:

Je třeba jasně stanovit, která řízení jsou ve vazbě na JES následná (obdobně jako jsou stanovena navazující řízení v zákoně č. 100/2001 Sb.) s tím, že musí být vypuštěno rámcové povolení, protože vzhledem k jeho rámcové povaze a účelu nelze zajistit dostatečné podklady pro JES před řízením o vydání rámcového povolení. Stejný nedostatek byl způsoben novelou zákona EIA, která rovněž nevyjmenovávala konkrétní taxativní výčet řízení, což v praxi působilo interpretační potíže. Nedostatek musel být napraven další novelou zákona EIA, která již konkrétní výčet stanovila.

Jaká je u záměru nevyžadující EIA, ale vyžadující stavební povolení, vazba mezi stavebním povolením vydávaným v následném řízení po vydání ZJS a rozhodnutím o integrovaném povolení? Dle uvedeného postupu by to znamenalo, že u takového záměru bude vždy jako první v následném řízení vydáno stavební povolení a teprve potom bude podávána žádost o integrované povolení?

V IP se ale stanovují podmínky provozu, při takovém postupu nebude zajištěno, že v dokumentaci pro stavební povolení bude navržená stavba všechny podmínky provozu zařízení již obsahovat.

Tato připomínka je zásadní.

20.K § 3 odst. 2

Požadujeme stanovit jednotné požadavky na podklady jako součást JES.

Odůvodnění:

Pokud má mít zavedení JES do legislativy nějaký větší smysl, pak je třeba specificky stanovit požadavky na podklad, který má být k žádosti o JES předložen. Stávající jednotlivé požadavky by měly být posouzeny, zjednodušeny a reformulovány do jednoho podkladu (být třeba vnitřně rozděleného na jednotlivé části). Nelze rezignovat na tento potenciální přínos a odkázat na splnění požadavků jednotlivých právních předpisů, když je zřejmé, že se mohou v mnoha případech poskytnuté informace vzájemně překrývat a duplikovat. Příprava jednoho podkladu namísto série jednotlivostí umožní rovněž lépe zohlednit komplexitu záměru napříč jednotlivými složkami dle jednotlivých předpisů.

Tato připomínka je zásadní.

21.K § 3 odst. 2

Požadujeme digitalizovat proces JES.

Odůvodnění:

Musí být umožněno, aby žádost spolu s podklady mohla být předložena pouze v digitální podobě, ideálně prostřednictvím jednotného IT rozhraní (například portálu stavebníka).

Tato připomínka je zásadní.

22.K § 3 odst. 3

Požadujeme vysvětlit problematiku úpravy ve smyslu odůvodnění ve vazbě na NJZ EDU.

Odůvodnění:

Podle znění tohoto ustanovení je kromě zpracování dokumentace EIA (například v případě NJZ EDU obecně s parametry v uvažovaných maximech na základě obálkové metody) zároveň vyžadováno i zpracování další dokumentace v detailu pro povolovací řízení (nebo snad pro rámcové povolení?), resp. vydání složkových správních aktů. Jedná se o nelogický a komplikovaný požadavek, který může nastat navíc bez znalosti potřebného detailu patřičných parametrů stavebníkem (není znám konkrétní projekt, možnost dalšího vývoje – v mezích obálky EIA...).

JES však má být podkladem pro rozhodnutí o povolení záměru podle stavebního zákona, resp. (v případě záměrů v režimu EIA) pro tzv. navazující řízení ve smyslu zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Není však v případech složitých staveb jasné, zda vůbec lze zajistit vydání JES, když z procesního a praktického hlediska nebude možné zajistit současné zpracování dokumentace EIA a dokumentace pro povolení záměru, jež má být součástí zároveň podávané žádosti o JES dle § 8 odst. 1 zákona EIA.

Tato připomínka je zásadní.

23.K § 3 odst. 3

Požadujeme upravit znění ve vazbě na zajištění aktuálnosti JEP a EIA.

Odůvodnění:

Není jasná časová souslednost. Například v případě NJZ EDU trvalo vydání stanoviska EIA od podání dokumentace EIA cca 2 roky. Není zřejmé, zda vyjádření dotčených orgánů (obsahující část k dokumentaci EIA a část k ostatním aspektům dle složkových zákonů do JES) budou zahrnuty společně se stanoviskem z procesu EIA do výsledného JES i po několika letech od jejich vydání. Zejména v případech, kdy mohou některé složkové předpisy omezovat platnost samotného závazného stanoviska.

Tato připomínka je zásadní.

24.K § 3 odst. 3

Požadujeme vypustit celou druhou větu ustanovení o zhodnocení souladu s ÚPD a povinných přílohách.

Odůvodnění:

Z hlediska první části věty uvádíme, že pokud se jedná o záměr povolovaný podle stavebního zákona, pak bude tento pohled projektanta součástí dokumentace pro povolení záměru. Nicméně otázku souladu v konečném důsledku posuzuje stavební úřad, představu o souladu si tak může udělat i jiný správní orgán, protože s Geoportálem územního plánování budou dostupné všechny ÚPD. Z hlediska druhé části věty konstatujeme, že požadavek na přílohy dle jiných právních předpisů již vyplývá z § 3 odst. 2, zde se jedná o duplicitu.

Tato připomínka je zásadní.

25.K § 3 odst. 4 a § 4 odst. 1 a 2

Požadujeme, aby bylo využito digitalizace a byla stanovena pouze jediná lhůta (bez zbytečného odkladu nebo do 5 kalendářních dnů) pro kontrolu úplnosti žádosti pro všechny ať již dotčené orgány nebo příslušný správní orgán. Požadujeme vypustit ustanovení o tom, že požadavky na doplnění ze strany dotčených orgánů budou předány prostřednictvím příslušného správního orgánu. Alternativně stanovit příslušnému správnímu orgánu lhůtu 5 kalendářních dnů pro předání požadavku na doplnění, nicméně pak by měl mít možnost tyto požadavky koncentrovat, případně upravit v případě, že jsou například uvedeny v jiném předaném podkladu nebo jdou nad rámec zákonných mantinelů jednotlivých složkových zákonů.

Odůvodnění:

Pokud bude žádost o JES předložena v digitální podobě prostřednictvím jednotného rozhraní, pak mohou všechny dotčené orgány vyhodnotit úplnost podkladů okamžitě. Lhůta by měla být stanovena prostřednictvím kalendářních nikoliv pracovních dnů, to není z hlediska správních lhůt koncepční. Pokud bude zpětná vazba od dotčených orgánů předávána přímo stavebníkovi prostřednictvím jednotného rozhraní, pak je nadbytečné, aby ji následně předával příslušný správní orgán. Alternativně by to bylo odůvodnitelné pouze tehdy, pokud by k tomuto přeposlání dal i nějakou přidanou hodnotu jako je eliminaci požadavků na informace, které jsou dostupné z jiných předkládaných podkladů nebo eliminoval ty požadavky, které by šly nad zákonný rámec toho, co mohou dotčené orgány požadovat. V takovém případě je však třeba stanovit lhůtu 5 kalendářních dnů, ve které příslušný správní orgán takto koncipované požadavky stavebníkovi sdělí.

Tato připomínka je zásadní.

26.K § 4 odst. 2

Požadujeme doplnit, že jsou dotčené orgány povinné akceptovat i informace poskytnuté i v jiných podkladech podle jiných právních předpisů poskytnutých k žádosti.

Odůvodnění:

Domníváme se, že by mělo být povinností předejít zbytečnému formalistickému vracení žádosti, resp. podkladů, kvůli absenci informací, které však byly poskytnuty v rámci jiných podkladů k žádosti.

Tato připomínka je zásadní.

27.K § 4 odst. 5

Požadujeme upravit běh lhůt tak, aby nedocházelo k přerušení (přetržení) lhůty, ale jen k jejímu stavění, tedy aby po doplnění žádosti její běh pokračoval.

Odůvodnění:

Příslušný správní orgán i dotčené orgány již měly možnost se seznámit s podklady pro vydání JES do té míry, že jsou schopny identifikovat, že je žádost, resp. podklady žádosti neúplné. Není proto po jejich doplnění potřeba počítat lhůty od začátku, když se se záměrem příslušné úřady seznámily. Nehledě na to, že pro některé dotčené orgány může být žádost zcela kompletní, jelikož splňuje požadavky podle jejich složkového zákona, zatímco pro jiné dotčené orgány nikoli, přičemž těmto postačí stavění lhůty.

Tato připomínka je zásadní.

28.K § 5 odst. 1

Požadujeme doplnit fikci souhlasu pro vyjádření dotčených orgánů v podobě: „*Nevydá-li dotčený orgán vyjádření ve stanovené lhůtě, považuje se za souhlasné a bez podmínek.*“ namísto toho, aby příslušný správní orgán prováděl posuzování místo dotčeného orgánu.

Odůvodnění:

Fikce souhlasu je dlouhodobě diskutovaný a konečně přijatý mechanismus, jakým zajistit vydávání závazných stanovisek jako podkladů pro povolení stavby, který byl podpořen politicky napříč celým spektrem. Nesouhlasíme s tím, že by od něj bylo úplně upuštěno i v případech, kdy to právní úprava (např. absence vazby na evropské právo) umožňuje.

NSZ si za jeden z hlavních cílů klade zrychlení stavebního řízení. V souladu s tímto cílem integruje některá vyjádření a závazná stanoviska (např. i orgánů ochrany životního prostředí) do stavebního řízení. JES tuto integritu prolamuje, z čehož plyne, že dojde k prodloužení stavebního řízení a v zásadě k návratu k procesu podle stávajícího stavebního zákona (zák. č. 183/2006 Sb.).

Doplnění alespoň částečně omezuje riziko neúměrného protahování postupu orgánů ochrany životního prostředí tím, že zavádí fikci bezpodmínečného souhlasu dotčeného orgánu v případě, že dotčený orgán nebude schopen ve lhůtě 30 dnů dodat příslušnému orgánu vydávajícímu JES (krajský úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností) podkladové vyjádření. Jedná se o stejný institut, který pro závazná stanoviska ve stavebním řízení zavedl NSZ.

Navíc stávající poslední věta § 5 odst. 1 je vágní a vůbec neřeší situaci, kdy dotčený orgán vyjádření nevydá ve lhůtě a příslušný orgán usoudí, že s ohledem na povahu žádosti nemůže kompetenci dotčeného orgánu převzít. V této situaci by žádost o JES zůstala ve vzduchoprázdnu bez právní ochrany proti průtahům.

Tato připomínka je zásadní.

29.K § 5 odst. 1

Pokud nebude akceptován požadavek na uplatnění fikce souhlasu dotčených orgánů, požadujeme upravit znění ustanovení tak, že bude vypuštěn text: „*je-li to s ohledem na povahu žádosti možné*“.

Odůvodnění:

O vydání JES rozhoduje orgán ochrany životního prostředí. To dle návrhu zajišťuje odbornou způsobilost k tomu projednat rozpory mezi jednotlivými stanovisky, rozpory odstranit a vydat JES. Je proto legitimní požadovat, aby byl příslušný správní orgán vždy schopen si provést posouzení z hlediska dotčených zájmů sám. Pravidlo „*je-li to s ohledem na povahu žádosti možné*“ je zcela nejasné, neuchopitelné a abstraktní, může dojít k jeho zneužívání.

Tato připomínka je zásadní.

30.K § 5 odst. 3

Požadujeme doplnit do zákona, jakým způsobem budou odlišeny ve vydávaných vyjádření aspekty EIA a aspekty pro vydání JES.

Odůvodnění:

Předpokládá se (zpráva RIA), že ze samotných vyjádření dotčených orgánů bude zjevné, jaká jejich část se vztahuje k hodnocení vlivů záměru z hlediska EIA, a která k samotnému JES z hlediska dalšího povolování záměru.

Domníváme se, že v praxi toto nebude vůbec možné. Oba postupy se budou vzájemně překrývat, což bude v důsledku působit nejistoty v tom, jak budou jednotlivé připomínky vypořádány, protože:

- způsob vyjadřování není nikde specifikován, není zaručeno, že toto bude skutečně zjevné,
- vnáší nejistotu do postupu dotčených orgánů, podoby jejich vyjádření a riziko vzniku neshod nad obsahem jednotlivých částí,
- dotčené orgány se vyjadřují z pohledu své působnosti, není však k dispozici definice upravující, jak mají nahlížet na obsah vyjádření z hlediska EIA a na obsah vyjádření z hlediska dalšího povolování.

Tato nepřehlednost může vést k tomu, že taková JES budou zatížena pochybeními, což může vést v důsledku k nepřezkoumatelnosti a například rušení povolení, pro něž bude JES s EIA podkladem.

Tato připomínka je zásadní.

31.K § 6

Požadujeme doplnit fikci souhlasu pro ta JES, ve kterých nejsou integrovány ty správní akty, pro které jsou ve stávajícím znění nového stavebního zákona přijaty výjimky z fikce souhlasu.

Odůvodnění:

Fikce souhlasu je dlouhodobě diskutovaný a již konečně akceptovaný mechanismus, jakým zajistit vydávání závazných stanovisek jako podkladů pro povolení stavby, který byl podpořen politicky napříč celým spektrem. Nesouhlasíme s tím, že by od něj bylo úplně upuštěno i v případech, kdy to již právní úprava (např. absence vazby na evropské právo) umožňuje.

Tato připomínka je zásadní.

32.K § 6 odst. 1

Požadujeme lhůtu 60 dnů změnit na lhůtu 45 dnů.

Odůvodnění:

Dle návrhu předkladatele bude trvat vydání JES 60 dnů (případně dokonce 90 dnů), což je dvojnásobné prodloužení proti stávajícímu stavu pro vydání stanovisek.

Tato připomínka je zásadní.

33.K § 7 odst. 1

Navrhujeme za poslední větu odstavce doplnit: „*Příslušný správní orgán a též dotčené správní orgány posuzují přípustnost zásahů do jednotlivých složek životního prostředí též z hlediska veřejné prospěšnosti posuzovaného záměru.*“.

Odůvodnění:

U veřejně prospěšných staveb, jako jsou např. liniové stavby, je často zásah do alespoň jedné složky životního prostředí hodnocen jako nepřípustný a nelze to vyřešit ani podmínkami pro povolení záměru. Aby bylo možno takové záměry v JES odsouhlasit, je nutno poměřovat vedle ochrany přírody i veřejný přínos daného záměru.

Tato připomínka je zásadní.

34.K § 7 odst. 4

V § 7 odst. 4 se vypouští a následující odstavce se přečíslojí.

Odůvodnění:

Viz též odůvodnění k odst. 1. Podmínky pro povolení záměru nemohou vždy obsahovat všechny podmínky dotčených orgánů, někde je potřeba, aby příslušný správní orgán vyřešil rozpory dle § 7 odst. 3, někde je potřeba, aby též vyřešil podmínky dotčených orgánů, které jsou zcela nebo za přiměřených nákladů nerealizovatelné.

Tato připomínka je zásadní.

35.K § 7 odst. 5

Požadujeme sjednotit platnost JES s platností pro stanovisko EIA s JES, tedy nejméně na 7 let s možností opakovaného prodloužení platnosti o 5 let.

Zároveň slova „*ke změnám podmínek rozhodujících pro vydání jednotného stanoviska*“ by měla být nahrazena slovy „*ke změně záměru*“.

Odůvodnění:

Nelze si představit, že by jedno JES mělo odlišnou dobu platnosti, když jeho součástí bude rovněž stanovisko EIA. Není vůbec srozumitelné, jaká je platnost JES v případě záměrů podléhajících EIA ani jaký má dopad prodloužení stanoviska dle zákona EIA na platnost celkového JES. Návrh předkladatele znamená vznik možnosti různých výkladů a z toho vyplývající související rizika. Je proto požadováno sjednotit platnosti na 7 letech s možností opakovaného prodloužení platnosti o 5 let.

V obou předložených návrzích (novela stavebního zákona a JEP) je vzájemný vztah stanoviska EIA a JES popsán nejednotně. Většinou je uváděno, že součástí JES je stanovisko EIA. Na několika místech je však vztah popsán opačně. Viz např. důvodová zpráva k přechodným ustanovením zákona EIA „*Byl-li proces posuzování zahájen před nabytím účinnosti, nebude JES součástí stanoviska podle § 9a.*“ a důvodová zpráva k § 1 JEP „*U nich je jednotné stanovisko zahrnuto do závazného stanoviska podle § 9a zákona o posuzování vlivů.*“.

Ad 2 – Dle původního znění této věty „Platnost stanoviska příslušný správní orgán na žádost prodlouží celkem nejvýše o 2 roky, pokud nedošlo ke změnám podmínek rozhodujících pro vydání jednotného stanoviska.“ by nebylo možné stanovisko prodloužit prakticky nikdy, resp. bylo nutné žádat o nové stanovisko prakticky vždy, neboť podmínky v území se vždy během 2 až 4 let platnosti stanoviska změní“.

Tato připomínka je zásadní.

36.K § 9

Požadujeme uvést pravidlo předběžného projednání do souladu s pravidlem stanoveným stavebním zákonem pro předběžnou informaci zejména co do identifikace hledisek, podle kterých bude posuzovat žádost o vydání vyjádření a za jakých předpokladů lze žádosti vyhovět. Dále žádáme doplnit mechanismus, jakým bude zajištěno, že budou požadavky dotčených orgánů reflektovat úroveň povolení záměru, konkrétně rámcového povolení.

Toto by mohlo být naplněné doplněním věty na konec odst. 1: *„Dotčené správní orgány jsou povinny na základě úplné žádosti žadatele vydat žadateli k záměru dílčí vyjádření, a to v termínech, jako by vyjádření poskytovaly příslušnému správnímu orgánu, přičemž tato vyjádření pak jsou pro dotčené správní orgány závazná v následném procesu vydávání jednotného stanoviska k záměru.“*

Odůvodnění:

V souladu s § 174 platného znění nového stavebního zákona mají dotčené orgány poskytnout i další informace, než jen ty uvedené v požadavku na předběžné konzultace v návrhu zákona o JEP. Měla by být zajištěna jejich vzájemná souladnost. Dále konstatujeme, že dle stávající podoby návrhů změn zákona EIA a návrhu zákona o JEP nelze očekávat jednoznačný výklad pravomocí a povinností dotčených orgánů, z toho vyplývá reálné riziko vzniku sporů ohledně postupu a nesplnitelných požadavků (nad rámec podrobnosti předložené dokumentace povolení záměru), nerealizovatelných podkladů, podoby vyjádření vč. rozlišování části pro EIA a části pro ostatní apod. Požadujeme proto zavedení mechanismu, kterým bude zajištěno, že požadavky předběžných konzultací nebudou zacházet dále, než může vyplývat z realizovatelných podkladů nebo z dokumentace pro povolení záměru (zejména pak v případě rámcového povolení – viz rovněž výše).

U složitějších záměrů je potřeba nejen, aby žadatel měl možnost záměr konzultovat s dotčenými orgány a na základě konzultací záměr upravovat, ale aby tyto konzultace byly pro dotčené správní orgány závazné. Např. při personální změně na dotčeném orgánu se jinak často stává, že konzultované a dohodnuté věci přestávají platit, což velmi komplikuje a protahuje schvalování složitějších záměrů.

Tato připomínka je zásadní.

37.K § 10

Požadujeme doplnit, jak bude příslušný správní orgán koordinovat obdržená vyjádření ve smyslu odůvodnění.

Odůvodnění:

Není zřejmé, na jakém základě (pravomoci) a jakou formou bude příslušný správní orgán řešit zmíněné rozpory. Není jasné, zda může příslušný správní orgán rozhodnout a změnit negativní vyjádření dotčeného orgánu na kladné (nebo naopak) a pokud ano, jaké má k tomu oprávnění. V praxi to může znamenat, že si stavebník něco předjedná s dotčeným orgánem, vyhoví jeho požadavkům a získá souhlasné vyjádření a následně to příslušný správní orgán změní. Není zaručeno, že příslušný správní orgán dokáže vyřešit zásadní spor dotčených orgánů, kdy žádný dotčený orgán nebude chtít ustoupit, či zda dokáže vyřešit rozpor správným způsobem. Může následně dotčený orgán měnit své vyjádření? Není zřejmý způsob řešení nesouladu zjištěného v JES, potažmo ve složkovém vyjádření dotčeného orgánu, např. zpracovatel posudku může v posudku upozornit na případné rozpory plynoucí z jednotlivých vyjádření a navrhnout způsob jejich řešení, avšak i přesto může nastat situace, kdy nemusí být všechny rozpory odstraněny a budou promítnuty do JES (případně nemusí nastat rozpor, ale bude vydáno chybné vyjádření apod.).

Tato připomínka je zásadní.

38.K § 11

Požadujeme vypustit celé ustanovení.

Odůvodnění:

Nesouhlasíme s tím, že by měla být zveřejňována všechna stanoviska JEP i v případě, kdy není prováděna EIA. Tato povinnost z žádného předpisu nevyplývá a je prolamováním stávajících principů stavebního řádu. Řízení o povolení záměru jsou až na výjimky (navazující řízení, absence územního plánu obce) neveřejná, svá práva v nich hájí jen účastníci, další osoby, které mají na řízení zájem a tento prokážou stavebnímu úřadu, mohou nahlížet do spisu. Jakékoliv další rozšiřování není důvodné. Nelze z důvodu zjednodušení postupů státní správy bez dalšího zdůvodnění, bez zohlednění obchodního tajemství žadatele, jeho know-how apod., rozšiřovat seznamy zveřejňovaných dokumentů.

Tato připomínka je zásadní.

39.K § 18

Požadujeme vypustit celé ustanovení o přestupcích.

Odůvodnění:

Pokud by bylo schváleno toto ustanovení, pak bude docházet k situaci, kdy za jeden přestupek bude oznamovatel trestán dvakrát. To je v přímém rozporu s ústavními právy a principem, že správním trestáním lze za jeden delikt postihnout pouze jednou. Pokud oznamovatel provádí záměr v rozporu s podmínkami rozhodnutí, dopouští se přestupku upraveného v právním předpise týkajícího se příslušného následného řízení (typicky stavební zákon), ale zejména i přestupku podle složkových právních předpisů, podle nichž bylo vydáno vyjádření, a sankce jsou tedy ukládány dle zvláštních předpisů. Nesouhlasíme s tím, aby byl umožněn tento princip dvojích sankcí. Požadavek, který zákon o JEP nově zavádí, je tak již zajištěn v jiných právních předpisech.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY K ČÁSTI TŘETÍ – ZMĚNA ZÁKONA O OCHRANĚ PŘÍRODY A KRAJINY

40.K § 70 odst. 3

Požadujeme vypustit celý novelizační bod.

Odůvodnění:

Nesouhlasíme s rozšířením účastenství spolku prostřednictvím ZOPK do dalších řízení a požadujeme zachování stávající úpravy, tedy účastenství pouze v řízeních podle ZOPK. Domníváme se, že je zajištěna dostatečná a eurokonformní účast např. v navazujících řízeních na posuzování vlivů na životní prostředí prostřednictvím zákona č. 100/2001 Sb., případně vyplývá z jiných právních předpisů. Domníváme se, že je v jiných řízeních bez účasti veřejnosti dostatečné, pokud veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny hájí orgány ochrany přírody a krajiny, které si k tomu stát zřídil. Navrhovaná úprava vrací stav před rok 2018, kdy bylo mnoho řízení zatížených obstrukčním působením spolků, často byl tento institut zneužíván k prosazování zájmů nesouvisejících s ochranou přírody a krajiny a u mnoha významných staveb vedl ke zvýšení administrativních průtahů a souvisejících nákladů. Argumentace účasti spolků v řízeních z důvodu možného zásahu do složek životního prostředí neobstojí. Případné zásahy do složek životního prostředí, jejich únosnou míru a zákonnou možnost posuzují, povolují a případně sankcionují orgány ochrany životního prostředí, nikoliv nevládní organizace. Případné neúčastenství ekologického spolku v řízení tedy nezpůsobuje absenci nástroje k ochraně životního prostředí. Úprava vylučující účast spolků v jiných řízení byla napadena senátory u Ústavního soudu, který však jejich návrh zamítl (rozhodnutí č. Pl.ÚS 22/17).

Tato připomínka je zásadní.

41.K § 82a, § 83 a § 83a

Nesouhlasíme s tím, že nedochází v případě území CHKO, NPR, NPP, NP a jejich ochranných pásmech k integraci do JES, ale je ponecháno a nad to dále rozšířeno, řízení o vydání společného rozhodnutí podle ZOPK.

Odůvodnění:

Nelze souhlasit s odůvodněním předkladatele, že jde o dohodnuté znění. Obdobně byla dohodnuta integrace některých řízení podle zákonů o životním prostředí do řízení o povolení stavby, což se návrhem JES opouští. Specifický postup pro vydání společného rozhodnutí byl ze strany předkladatele vyžadován proto, že předkladatel nesouhlasil s přesunem těchto kompetencí DO (jejich integrací) do struktury stavebních úřadů. Vzhledem k tomu, že je namísto toho, snaha o prezentaci jako rovnocenné alternativy, navrhováno zavedení institutu JES, který bude vydávat orgán ochrany životního prostředí, pak je samostatné vyčlenění do samostatného povolení (a dalšího správního řízení!) neakceptovatelné. Pokud je v těchto územích potřeba postupovat specificky, pak může tyto požadavky vznést AOPK jako dotčený orgán ve svém vyjádření ve standardních postupech o vydání JES. Argumentovat tím, že nutností podstoupit další samostatné správní řízení nedojde k zatížení stavebníků je manipulativní a nesmyslné.

Požadavek na to, aby byl nejprve JES a pak řízení o vydání společného rozhodnutí a teprve následně řízení o povolení záměru je naprosto absurdní, proti smyslu rekonstrukce a opět dalším navýšením zátěže stavebníků k samotnému zrušení integrace DO. Nelze se ztotožnit s myšlenkovým nastavením, že čím více řízení, tím lepší ochrana přírody a krajiny, i v cenných územích je třeba připustit udržitelný rozvoj, a to při adekvátní míře administrace.

Tato připomínka je zásadní.

42.K § 83

Upozorňujeme, že bude velice problematické dodržet navržený postup v § 83 zákona 114/1992 Sb., v platném znění – k žádosti o JES doložit souhlasy všech účastníků řízení.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY K ČÁSTI ŠESTÉ – ZMĚNA ZÁKONA O POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

43.K § 6 odst. 6

Požadujeme předmětné ustanovení upravit tak, aby bylo zajištěno dodržení obálkového postupu v případě procesu EIA.

Odůvodnění:

V případě velkých záměrů jako je např. NJZ se v EIA postupuje obálkovou metodou, kterou se posoudí vlivy záměru na životní prostředí v parametrech, které reprezentují technologické mezní limity a z nich vyplývající vlivy na životní prostředí vícera potenciálních dodavatelů technologie. Jde o postup využitelný i pro jiné stavby, který je přípustný i ve vazbě na mezistátní úmluvy, kterými je Česká republika vázána. Nicméně není zajištěno, že obálkový přístup bude dodržen i v rámci posuzování dotčenými orgány ve vazbě na vydání JES z hlediska detailu požadovaných podkladů pro vydání následných vyjádření v rámci postupu k vydání JES. Nelze připustit, aby úprava JES a EIA znemožnila využití tohoto postupu. Není rovněž jasná souvislost s dokumentací vyžadovanou k žádosti o JES dle § 3 odst. 3 zákona o JEP.

Tato připomínka je zásadní.

44.K § 7 odst. 5

Požadujeme vysvětlit a upravit provázání jednotlivých ustanovení.

Odůvodnění:

Součástí závěru zjišťovacího řízení je nově doporučení pro zpracování podkladů k žádosti o JES podle § 1 odst. 4., tj. toto doporučení se nepromítne do dokumentace EIA, ale do žádosti o JES. Náležitosti žádosti o JES definuje § 3 zákona o JEP, kde je ale uvedeno, že podléhá-li záměr povolování podle stavebního zákona, je součástí žádosti pouze dokumentace pro povolení záměru. Není však uvedeno, že by se vycházelo z jiných požadavků. Jak budou tyto požadavky na podklady pro JES uvedené v závěru zjišťovacího řízení vyhodnoceny ve vazbě na kontrolu úplnosti žádosti o JES?

Tato připomínka je zásadní.

45.K § 8 odst. 2 a 3

Nesouhlasíme s navrženým řešením možnosti vrátit dokumentaci EIA k dopracování.

Odůvodnění:

Navrhuje se zde odchylný postup od zákona o JEP, kdy si úvahu o úplnosti žádosti provádí příslušný správní orgán i bez názoru dotčených orgánů. Toto je sice žádoucí zefektivňující úprava, ale zároveň je třeba nastítnit, jak bude postupováno následně, pokud dotčený orgán přeci jen zjistí, že nemá dostatečné podklady nebo bude vyžadovat informace další, které by mohly teoreticky chybět, např. některé náležitosti vyžadované některými ze složkových předpisů (např. na základě nesplnitelných požadavků dotčeného orgánu na podrobnost podkladů aj.). Obáváme se, že tyto nejistoty budou využívány ze strany dotčených orgánů z důvodu neznalosti správného postupu např. vlivem různého výkladu sporných částí zákona o JEP či zákona EIA a následného oddalování vydání příslušného vyjádření, což povede k prodlužování či zablokování celého procesu.

Tato připomínka je zásadní.

46.K § 8 odst. 3

Požadujeme upřesnit, jakým způsobem bude reálně zajištěna oddělitelnost vyjádření z hlediska JES a vyjádření z hlediska EIA.

Odůvodnění:

I když např. v důvodové zprávě či RIA je popsáno, že je vydáváno pouze jedno vyjádření dle zákona o JEP, obsahující dvě části, není z navrženého znění v zákoně tato skutečnost patrná (nebo je uvažováno s vydáváním samostatných vyjádření, tj. 1 k dokumentaci EIA a 1 dle zákona o JEP). Při vydávání tohoto vyjádření se postupuje podle jiného právního předpisu, tj. zákona o JEP, avšak na náležitostech dokumentace EIA se nic (kromě vypuštění přílohy s vyjádřením z hlediska ÚPD) nemění. Je skutečně zajištěno, že budou mít dotčené orgány všechny podklady pro vydání JES v dokumentaci EIA.

Tato připomínka je zásadní.

47.K § 8 odst. 3

Požadujeme zpřesnit a provázat ustanovení o lhůtě pro vyjádření dotčeného orgánu.

Odůvodnění:

Je zřejmé, že nejsou sjednoceny lhůty pro vydání vyjádření dotčeného orgánu, srovnej:
§ 8 odst. 3 zákona EIA – DO se vyjadřují do 30 dnů od zveřejnění informace o dokumentaci
§ 5 odst. 1 zákona o JEP – DO se vyjadřují do 30 dnů od doručení úplné žádosti o JES
§ 1 odst. 4 zákona o JEP – vydávání JES k záměrům posuzovaným podle zákona EIA se řídí tímto zákonem, nestanoví-li zákon EIA jinak

§ 8 odst. 3 zákona EIA – udána lhůta pro vyjádření (viz výše), zároveň však předepisuje, že ... „Dotčené orgány se vyjadřují současně i ve smyslu zákona o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí. Při vydávání tohoto vyjádření se postupuje podle jiného právního předpisu“ (zákon o JEP).

Tato připomínka je zásadní.

48.K § 9a odst. 1

Požadujeme sjednotit a zpřehlednit náležitosti JES a JES s EIA.

Odůvodnění:

Náležitosti stanoviska EIA (nově s posouzením vlivů provedení záměru na životní prostředí) ve smyslu zákona EIA jsou uvedeny v příloze č. 6, současně zákon o JEP definuje náležitosti JES v § 7 zákona o JEP (stanovisko podle § 9a zákona EIA je zahrnuto do JES). Náležitosti jsou tedy definovány již ne v jednom, ale ve dvou zákonech, což není zjednodušením a zpřehledněním procesu (viz také problematika platnosti). Není totiž popsána jasná souvislost.

Tato připomínka je zásadní.

49.K § 9a odst. 4

Požadujeme prodloužit platnost stanoviska z 5 na 7 let a upravit číslovku v první větě předmětného ustanovení z 5 na 7.

Odůvodnění:

Zákonem č. 284/2021 Sb. přijaté zkrácení této lhůty o dva roky je úpravou, která směřuje proti cíli rekonfigurace, protože oproti stávajícímu stavu přináší další vznik administrativní bariéry. Přijatelnost doby platnosti 7 let v předchozím znění zákona o posuzování vlivů na životní prostředí byla potvrzena resortem v rámci důvodové zprávy k předchozí novele zákona o EIA. Nebyl žádný věcný důvod tuto lhůtu zkracovat bez vyhodnocení negativních efektů, které by taková změna přinesla např. v oblasti dostavby nových jaderných zdrojů. Délka platnosti stanoviska EIA byla na 7 let v minulosti stanovena proto, že v této lhůtě lze předpokládat, že nedojde k změnám v posouzení a závěrům přijatým v procesu EIA. Je třeba rovněž upozornit na to, že sedmiletá lhůta platnosti stanoviska byla předmětem posouzení z hlediska souladu se směrnicí EIA ze strany Evropské komise a byla shledána jako konformní, protože nebyla zpochybněna v rámci infringementu.

V souvislosti s dostavbou nových jaderných zdrojů je třeba uvést, že je pro ně v rámci platnosti stanoviska EIA potřeba získat rámcové povolení, povolení stavby a vzhledem k neintegraci rovněž povolení k nakládání s vodami. Sedm let pro získání těchto povolení je relevantním časovým intervalem. Je tak na tomto příkladu zřejmé, že mohou existovat natolik procesně složité projekty, kde se sedmiletá lhůta platnosti stanoviska využije. Tehdejší novela zákona EIA, která stanovila platnost stanoviska EIA na 7 let, zvolila tuto délku i proto, že současně zásadním způsobem zpřísnila pravidlo okamžiku, kdy musí být stanovisko EIA stále platné. Tímto okamžikem tehdejší novela EIA stanovila okamžik vydání rozhodnutí v posledním navazujícím řízení. Takto přísné pravidlo mohlo být ze strany připomínkových míst akceptovatelné jen za současného prodloužení platnosti stanoviska EIA z pěti na sedm let. Novela zákona

EIA zákonem č. 284/2021 Sb. porušuje ujednanou kompromisní rovnováhu, za které bylo akceptováno pravidlo okamžiku, kdy musí být stanovisko EIA stále platné. Je třeba rovněž poukázat i na další související zásadní zpřísnění využití stanoviska EIA, kterým je pouze možnost prodloužit stanovisko EIA nejvýše 2x (viz následující připomínka). Zásadně odmítáme tyto snahy plíživým způsobem neustále zpříšňovat podmínky posuzování vlivů, které nemají žádný objektivní důvod ani požadavek plynoucí z evropské legislativy, a které rozvrací dosavadní výsledky vypořádání připomínek v předchozích (a časově velice nedávných) legislativních procesech změn zákona EIA.

Tato připomínka je zásadní.

50.K § 9a odst. 4

Žádáme zachovat možnost opakovaného prodloužení platnosti stanoviska EIA, a proto požadujeme vypuštění textu „, nanejvýše však dvakrát“.

Odůvodnění:

Nesouhlasíme s omezením možnosti prodloužení platnosti stanoviska EIA pouze na dvě prodloužení. Samotný proces prodloužení stanoviska podléhá vždy posouzení s doložením dokladů, které musí prokázat, že nedošlo ke změnám podmínek v dotčeném území nebo poznatků a metod posuzování. Není proto pravdou odůvodnění uvedené v důvodové zprávě, že *lze zcela důvodně předpokládat, že v dotčeném území došlo k takové změně podmínek, potažmo došlo k takové změně poznatků a metod posuzování, že by záměr měl významné dosud neposouzené vlivy, v jejichž důsledku by platnost stanoviska nebylo prodloužit*. Buďto důvod pro neprodloužení platnosti stanoviska EIA existuje, pak může nastat při jakémkoliv prodloužení, nebo neexistuje a platnost stanoviska EIA může být opakovaně prodlouženo. Omezení možnosti prodloužení stanoviska je proto nesystémové, zcela nadbytečné a vnáší riziko do přípravy strategických staveb. V případě NJZ to může znamenat, že stanovisko nebude platné v době posledního navazujícího řízení a nebude možné jej prodloužit.

Tato připomínka je zásadní.

51.K § 9a odst. 6

Požadujeme přehodnocení a úpravu postupu a podmínek vydání „*coherence stamp*“ ve smyslu odůvodnění.

Odůvodnění:

Je zachován princip „*coherence stamp*“, avšak není patrné, zda příslušný úřad ověřuje záměr pouze z pohledu stanoviska EIA nebo celého JES, tedy i z pohledu ostatních aspektů jednotlivých dotčených orgánů. Součástí žádosti o „*coherence stamp*“ je dokumentace pro příslušné navazující řízení, součástí předchozí žádosti o JES (které je v rámci coherence stamp předmětem ověření) dle § 3 odst. 3 zákona o JEP je dokumentace pro povolení záměru – dle těchto formulací není zřejmý rozdíl např. v případě prvního navazujícího řízení. Není ani zřejmé, proč je nadále coherence stamp zachován i v případě navazujícího řízení podle stavebního zákona, když je součástí žádosti o vydání JES s EIA i dokumentace pro povolení řízení podle stavebního zákona. Soulad obou dokumentací by měl být zajištěn prostřednictvím

portálu stavebníka, jehož prostřednictvím by měl být JES doručen do spisu vedeného k předmětnému záměru z hlediska stavebního zákona.

JES (vč. příslušných vyjádření dotčených orgánů) může být změněno postupem definovaným v § 8 zákona o JEP, avšak nikoliv v části týkající se EIA (což vnáší další složitosti do představy o způsobu, jakým k tomu bude docházet). Nicméně, jelikož dle navrženého znění odst. 6 zákona EIA může vyplývat negativní vliv záměru také ze změněných vyjádření dotčených orgánů, není zřejmé, zdali musí žadatel před podáním žádosti o „coherence stamp“ požádat nejprve o změnu JES dle § 8 zákona o JEP (nebo zda je řešeno příslušným úřadem v rámci procesu „coherence stamp“, jednalo by se však o další zvýšení složitosti a pracnosti).

Domníváme se, že již stávající ustanovení je natolik interpretačně složité, že jeho zatěžování dalšími podmínkami a kroky vede pouze ke zkomplikování vydávání „coherence stamp“, proto by mělo být zachováno v původní podobě.

Tato připomínka je zásadní.

52.K § 9f

Požadujeme vypustit, pokud nebude prokázáno, že je navrhovaná úprava nezbytná.

Odůvodnění:

Důvodová zpráva se odkazuje na judikaturu NSS, ze které vyvozuje, že je třeba tuto úpravu přijmout ve světle Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (dále jen „Aarhuská úmluva“), Úmluvy o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států (dále jen „Espoo úmluva“) a směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/92/EU, posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (dále jen „směrnice EIA“). Nicméně ustanovení § 9f není označeno jako implementační (celexovým číslem) a lze mít proto pochybnost nad tím, zda tomu tak skutečně je. Pokud se podíváme na úpravu mezistátního posuzování na Slovensku, pak lze konstatovat, že v rámci procesu EIA jsou stanoveny obdobné postupy jako v úpravě české, avšak ve vztahu k povolovacímu řízení žádná další participace dotčených států nebo jejich veřejnosti není uvedena. Je proto třeba doplnit rovněž srovnávací tabulku, aby bylo zřejmé, jaká ustanovení směrnice jsou implementována a rovněž analýzu obdobných úprav v jiných zemích EU. Vzhledem k tomu, že navrhovaný postup bude mít dopady do délky povolovacích řízení, může znamenat narušení konkurenceschopnosti ČR, pokud ostatní země EU obdobný mechanismus neaplikují.

Tato připomínka je zásadní.

53.K § 9f odst. 1

V případě, že se prokáže nezbytnost zákonné úpravy, požadujeme doplnit lhůty pro zveřejnění informací dotčeným státem a zaslání informace o zveřejnění a dále požadujeme stanovení mechanismu fikce souhlasu, pokud dotčený stát nesplní své povinnosti.

Odůvodnění:

Je nezbytné najít způsob, jakým donutit dotčený stát ke zveřejnění na území dotčeného státu a zaslání informace, jakým způsobem a kdy k tomuto zveřejnění došlo. Není jasné, jak v případě, že dotčený stát neoznámí/nezveřejní informace a příslušné dokumentace, resp. rozhodnutí, bude proces pokračovat. Nelze bezmezně čekat na to, zda dotčený stát bude činný. Pokud by nebyl žádný obdobný mechanismus zaveden, mohly by dotčené státy úspěšně bojkotovat celé povolovací řízení, šlo by v podstatě o ztrátu suverenity. V případě problematických záměrů, jako jsou NJZ, nelze takový postup vyloučit.

Tato připomínka je zásadní.

54.K § 13 odst. 3

Navrhujeme v první větě upravit znění tak, že text: „*ministerstvo*“ bude nahrazen textem „*příloha č. 4a*“. A stanovit požadavky na rozsah obsahu překládané dokumentace přílohou k zákonu.

Odůvodnění:

Dáváme ke zvážení po vzoru slovenské úpravy možnost stanovit zúžené náležitosti dokumentace EIA, která bude přeložená a dle ustanovení zaslaná dotčenému státu.

Tato připomínka je zásadní.

55.K § 17 odst. 1

Požadujeme doplnit, jak bude postupováno v případě, že se vyskytnou technické problémy v případě distanční formy veřejného projednání.

Odůvodnění:

Není jasný postup v případě řešení stížností na technické problémy či nemožnost či nedostupnost připojení. Není zřejmé, zda byly dostatečně zohledněny zkušenosti z praxe. Je třeba zvážit, zda by nemělo být využitelné jen v případě důvodných situací (Covid).

Tato připomínka je zásadní.

56.K § 17 odst. 7

Požadujeme doplnit, jakým způsobem bude zajištěno, že nebudou předmětem veřejného projednání odborné otázky spojené s jednotlivými vyjádřeními dotčených orgánů z hlediska složkových zákonů a upravit zmatečné vymezení. Požadujeme z projednání úplně vypustit vazbu na JEP a předmětné doplnění ustanovení uvést v následující podobě: „*Předmětem veřejného projednání jsou pouze skutečnosti, které se vztahují k posouzení vlivů záměru podle tohoto zákona.*“.

Odůvodnění:

Domníváme se, že navržené mechanismy nejsou dostatečně silné k tomu, aby bylo zamezeno v rámci veřejného projednání diskutovat i podmínky a požadavky související s JES. Pokud bude připuštěno projednání rovněž agend souvisejících s jednotlivými dotčenými orgány, dojde k razantnímu navýšení rizika napadání procesu v dalších oblastech, nutnosti vypořádání dalších připomínek, řešení obstrukcí. Jak

se snažíme doložit v dalších připomínkách, není z praxe oddělení požadavků EIA od požadavků JES prakticky možné. Navrhovaná změna jen kosmeticky vypouští vazbu na JES, nicméně prakticky to nebude možné. Reálně se tak bude projednávat i JES, byť nejde z povahy o veřejné řízení.

Tato připomínka je zásadní.

57.K § 21 (a dalším)

Nesouhlasíme s tím, že byly zrušeny kompetence Specializovaného a odvolacího úřadu pro provádění procesu EIA.

Odůvodnění:

V rámci návrhu zákona o JEP je navrženo, aby byly kompetence v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí u vyhrazených staveb vypuštěny z kompetenčních ustanovení Specializovaného a odvolacího stavebního úřadu a záměry byly nadále posuzovány jen na krajském úřadě. Domníváme se, že se jedná o návrh, který zhorší systém povolování staveb oproti aktuálně platnému znění stavebního zákona a souvisejících právních předpisů. Je to rovněž v rozporu se závazky ministra Bartoše, který na veřejných plénech přislíbil zachování integrace alespoň u Specializovaného a odvolacího stavebního úřadu.

Tato připomínka je zásadní.

58.K § 21 (a dalším)

Pokud dojde ke zrušení kompetencí SOSÚ, požadujeme doplnit kompetence MŽP pro provedení procesu EIA v případě významných mezistátních procesů (zachovat stávající stav).

Odůvodnění:

Považujeme za nutné, aby byly složité procesy posuzování vlivů na životní prostředí s mezistátním posuzováním zachovány v kompetenci MŽP. Požadujeme proto doplnit MŽP jako příslušný úřad k posuzování záměrů a jejich změn, které mají mezistátní vliv na životní prostředí.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY K ZPRÁVĚ RIA – ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVĚ Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

59.K vynechání podstatných parametrů stávající úpravy

RIA vynechává podstatné parametry stávající úpravy zanesené novým stavebním zákonem. Navozuje dojem, že řešení, které navrhuje je jediné správné, nicméně jak bude vyplývat z konkrétních připomínek uplatněných níže, navrhované řešení bude znamenat prodloužení povolovacího procesu. V některých případech vedoucí k zablokování povolování nebo potenciálnímu neefektivnímu vynaložení finančních prostředků.

Tato připomínka je zásadní.

60.K závěrům RIA

Nelze souhlasit se závěry předkladatele v RIA, že se odvíjí kvalita výkonu státní správy nikoliv od zákona, ale od toho, pod jakou hlavičkou budou úředníci vykonávající státní správu delimitováni. V demokratické společnosti založené primárně na vládě práva, kde platí pravidlo, že veřejná moc je prostřednictvím úředníků vykonává pouze v souladu a v rozsahu stanoveném zákonem, nemůže v principu docházet k tomu, že v rámci jednoho úřadu se tatáž kompetence vykonává hůře a v rámci jiného lépe. Stát musí zajistit, aby byl výkon státní správy vždy v souladu se zákonem bez ohledu na hlavičku úřadu, kterým je vykonáván.

Tato připomínka je zásadní.

61.K chybějícím faktům

Předkladatel v RIA rezignoval na podložení svých závěrů jakýmkoliv fakty, vystačil mnohdy pouze s tím, že některé domněnky vydává za fakta. Příkladem jsou části textu typu: „...by přinášela rizika vyplývající ze složitosti a komplexnosti vedených řízení“, „...integrace,...,by současně vedla k ohrožení činností stávajících orgánů veřejné správy...“, přičemž tato obecná konstatování nejsou podložena zdůvodněním.

Tato připomínka je zásadní.

62.K zhodnocení stávajícího způsobu integrace

Předkladatel uvádí, že způsob integrace zvolený ve stávajícím znění stavebního zákona je příliš komplexní, a proto přináší rizika. Nicméně je tomu přesně naopak, výstupem integrace podle stávajícího znění nového stavebního zákona je povolení záměru, kdežto výstupem částečné integrace JEP je jen závazné stanovisko, které teprve následně vstupuje do povolovacího řízení. Argumentace předkladatele je zavádějící.

Tato připomínka je zásadní.

63.K časovým průtahům

Předkladatel RIA uvádí, že je cílem úpravy JES zjednodušení a zpřehlednění povolování záměru, nicméně realitou je, že tam, kde lze dnes získat jednotlivé správní akty v řádech týdnů až měsíce (zejména po zavedení fikce souhlasu), bude podle úpravy JES teprve vůbec známo, zda předložená žádost a podklady jsou dostatečné pro vydání JES.

Tato připomínka je zásadní.

64.K vyhodnocení potřeby nových pracovních úvazků na úrovni ORP

Předkladatel jako podporu pro zrušení vymezení agendy povolování do jednoho řízení před stavebním úřadem uvádí, že bude na úseku životního prostředí vyžadovat na úrovni ORP vznik 1025 nových úvazků. Nicméně prakticky i teoreticky je vyloučené, aby úředníci, kteří zůstanou na ORP k výkonu ostatní neintegrováné agendy, byli za částečný rozsah původní agendy placeni jako za plný úvazek. V souladu s požadavky na hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy by obce musely přistoupit k alternativním úvazkům nebo integraci podobných agend, což by v důsledku znamenalo zánik některých úvazků. Nárůst nových by tak nebyl žádný nebo pouze v rozsahu jednotek. Vstupní předpoklady jsou

špatně stanovené, což se promítá jak do počtu úvazků, tak do předpokládaných nákladů. Tato část RIA je zpracována zavádějícím a nekorektním způsobem a je třeba ji přepracovat, nelze vycházet ze studie MV, která byla stažena a zároveň nebyla vystavena jakémukoliv oponentnímu vyhodnocení.

Tato připomínka je zásadní.

65.K vyhodnocení potřeby nových pracovních úvazků na úrovni krajů

Podobně nepřesné předpoklady jsou činěny i v případě agendy krajských úřadů, kdy je celorepublikově předpokládán vznik 42 nových pracovních pozic na obslužné a manažerské úrovni. I zde platí, že nelze v rámci hospodárného, efektivního a účelného výkonu veřejné správy předpokládat, že by na krajských úřadech po odchodu poloviny pracovníků životního prostředí zůstal stejný rozsah obslužných a manažerských pozic, pro které by úřady neměly žádnou agendu.

Tato připomínka je zásadní.

66.K hodnocení korupčního rizika

Že je RIA k JEP zpracována poněkud zavádějícím způsobem lze dokladovat na hodnocení korupčního potenciálu. Zatímco varianta 0, tedy integrace na stavební úřad, je z důvodů integrace velkého množství agend a z důvodů toho, že jednotlivé orgány budou vydávat pouhá vyjádření, hodnocena jako významné korupční riziko. V případě JEP je vydávání správních aktů v podobě vyjádření sice identifikováno jako potenciál ke vzniku korupčního prostředí, avšak který je do jisté míry eliminován tím, že je vydávané závazné stanovisko JEP, které musí být náležitě odůvodněno a korupční riziko je tak vyhodnoceno jako nízké. Nicméně povinnost své závěry a úvahy řádně odůvodnit dopadá ještě s větším důrazem i na povolení záměru ve variantě 0. Tento aspekt však byl u varianty 0 záměrně úplně potlačen.

Tato připomínka je zásadní.